

כוחו של מעשה לשנות ההסטוריה.

לאחר שבוע מותח מאז מציאת הגביע אנו נצבים בהתרגשות ובכאב לצד יוסף המתוודע לאחיו. יוסף מדייק בדבריו: "אני יוסף אשר מכרתם אותי מצרימה ועתה אל תעצבו...כי מכרתם אותי.. כי למחיה שלחני אלוקים לפניכם... וישלחני אלוקים לפניכם לשום לכם שארית.. ועתה לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלוקים". יוסף מתמלל לאחיו בדיוק את שאירע – הם מכרו אותו ואכן חטאו בכך, אך בו זמנית יוסף הוא חלק משליחות אלוקית. האחים מכרו אותו, אך ה' שלח אותו. יוסף הוא גם האח השנוא אך גם שליחו של הבורא להציל עולם ולשנות את פני ההיסטוריה.

יוסף חי בתודעה עמוקה של שליחות וייעוד. במשך כל השנים הקשות של הניכור, המכירה, בית הסוהר ושאר התקופות הקשות- יוסף שורד ופועל ומונע מתוך תודעה גדולה שהוא נמצא בשליחות גדולה, שהיא הנותנת לו עוז ותעצומות לשרוד, לפעול, ולבסוף להגיע לארמון המלך ולהציל את מצרים ואת משפחתו מרעב. היא זו הנותנת לו את המשמעות לעשייתו למען השבת האחוה בינו לבין אחיו.

איך האחים יכלו למכור את יוסף? כיצד הם יכלו לבצע מעשה שכזה? ומה היה עשוי למנוע את הטרגדיה? הנה כיוון למחשבה שנותנים לנו חז"ל, מדרש רבה: "אילו היה ראובן יודע שהקב"ה מכתוב עליו (כלומר, כותב את מעשיו) – בכתפו היה מוליכו אצל אביו (כלומר, היה מוציא את יוסף מהבור ולוקח אותו על כתפיו בחזרה לאבא-יעקב)". ראובן הרי ניסה להציל את יוסף בזמן מכירתו, אבל אם בזמן אמת הוא היה יודע שכל מה שהוא עושה הוא נצחי ונרשם והופך לחלק מההיסטוריה – הוא היה נוהג אחרת ומוציא אותו מהבור. אם הוא היה יודע שהמעשים שלו הם לא סתם עניינים קטנים וזמניים אלא נכתבים בתורה, אם הוא היה יודע שאנחנו נקרא ונלמד על כך עוד אלפי שנים – אז לא היה אכפת לו מה האחים שלו חושבים. פרשנים רבים לומדים מהמשפט הזה שאם האדם היה מכיר בערך עצמו ובערך מעשיו, אם הוא היה יודע שמאחורי מעשים מקומיים והחלטות קטנות יש הרבה אחריות והשפעה – היה לו הרבה יותר קל פשוט לעשות את הדבר הנכון.

ראובן לא היה מודע לגודל ההחמצה היסטורית של התרשלותו ואילו רק היה מבין שהמריבה המשפחתית שלהם תשפיע על ההיסטוריה ותיכתב בתורה לדורות בוודאי שהיה מתאמץ יותר. וכלשון המדרש: בה הכתוב ללמדך שאם אדם עושה מצווה יעשנה בלבב שלם".

מנהיגים יקרים,

ספר בראשית מלמד אותנו את מחיר הכאב בחיים של שליחות ועוצמה שבהם כל מעשה אנושי נכתב ע"י הקב"ה ובעל השלכות נצחיות. מחד זכות עצומה, ומאידך הרבה כאב וצער בתהליך – יעקב מתאבל על יוסף ויוסף בוכה שוב ושוב. יוסף בוכה בראותו את אחיו ובהתוועדו אליהם. יוסף בוכה על צווארי בנימין ושוב על צווארי אביו. ובעיקר יוסף בוכה כשאחיו מבקשים אחרי מות יעקב שיסלח להם. מכירה כואבת, שליחות עצומה והרבה דמעות. **גם אנחנו חיים בשתי רמות אלו – כל מעשה יומיומי שלנו הוא קטן, אישי ובו זמנית נכתב ע"י הקב"ה ומשנה לעיתים את כל מהלך ההיסטוריה. נזכה להבין את כוח מעשינו את כוח העת הזאת ובמעשינו להיות שותפים בעיצוב ובהשפעה על חינוך הדור.**

נבקש ונמליץ לכל מנהיגי החינוך להעביר את החומרים הנפלאים שבאגרת לרבות ובמיוחד - חומרי עשרה בטבת. מתוך תפילה שיהפוך הקב"ה את הימים הללו לימי ששון ושמחה במהרה בימינו.

שבת שלום ומבורך,
שושנה נגר